(Nro. 181.)

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę   Nro. 92.   9. Sierpnia 1820.

Wiadomości kraiowe.

(*Artykuł nadesłany.*)

Ze Lwowa. — Mianowany od Jego Cesarsko Królewskiey Apostolskiey Mości Nayiaśnieyszego Monarchy Naszego Arcybiskupem Lwowskim obrządku Ormiańskiego JW. JX. Kajetan Warteresiewicz, konsekrowany został dnia 16. Lipca przez Jego Excellencyią JW. JX. Andrzeia Hrabiego Ankwicza Arcybiskupa Lwowskiego obrządku Łacińskiego, i Primasa Królestw Galicyi i Lodomeryi, w przytomności licznego zgromadzenia ze wszystkich stanów, w Kościele Metropolitalnym Lwowskim obrządku Łacińskiego.

Po konsekracyi JW. Consecrator włożył pallium, na nowo konsekrowanego Arcybiskupa, który 23. Lipca do Kościoła swego Metropolitalnego, uroczyście był wprowadzony.

C. K. Rząd kraiowy podał do umieszczenia co następuie:

Na iarmarku w Grodku w Cyrkule Lwowskim rozdawano d. 5. Czerwca nagrody przeznaczone od Rządu dla ulepszaiących chów koni i bydła rogatego; mianowicie: Włościanin Filip Scheiner za okazanego źrzebca po stadniku skarbowym otrzymał w W. W. 100 ZR. — Włościanin Piótr Lang za takiegoż 100 ZR. — Urzędnik ekonomiczny Jan Schwarz za takiegoż 100 ZR. — Włościanin Piótr Lang za takąż klacz 25 ZR. — Podobnież Włościanie: Piótr Eis, Fryderyk Gillmann, Tomasz Lamboy i Jan Welauer za okazane klacze każdy po 25 ZR. w W. W.

Takie same nagrody rozdano na iarmarku w Sanoku d. 15. Czerwca: Włościanom Janowi Knobloch, Bazylemu Mitczak i Katarzynie Koch każdemu za przedstawionego źrzebca po stadnikach skarbowych po 100 ZR. w W. W. — Antoniemu Niemczewskiemu Jakóbowi Baeker i Tomaszowi Wisłockiemu za okazane klacze każdemu po 25 ZR. — W. Wicentemu Podoleckiemu za okazanego byka własnego chowu 30 ZR. w W. W.

Te same nagrody rozdano na iarmarku w Rzeszowie dnia 24. Kwietnia mianowicie: Dzierżawcy dóbr Michałowi Illukiewiczowi 100 ZR. — Poddanemu Adamowi Metzgerowi 100 ZR. — Officialiscie ekonomicznemu Piotrowi Krupińskiemu 100 ZR. — Michałowi Kotowiczowi 25 ZR. i Teodorowi Krawczyńskiemu 25 ZR.

Te same nagrody rozdano na iarmarku w Dąbrowy w Cyrkule Tarnowskim d. 17. Maia; mianowicie: JW. Hrabiemu Przebendowskiemu, W. W. Józefowi Ziętarskiemu i Wacławowi Gottesmanowi, każdemu za przedstawionego źrzebca po stadnikach skarbowych po ZR. 100 w W. W. Innym znowu za okazane takież klacze po 25 ZR. razem 150 ZR, za dwa byki po 30 ZR. 60 ZR. i za dwie krów po 20 ZR. 40 ZR. w W. W.

Te same nagrody rozdano na iarmarku Stanisławowskim dnia 15. Maia dwa premiia po 100 ZR., to iest: iedno Palanzskiemu g. k. Plebanowi Julianowi Kłodnickiemu, a drugie Jamenickiemu g. k. Plebanowi Józefowi Lewickiemu za naypięknieysze źrzebce; tudzież iedno premium w 25 ZR. Bohorodczańskiemu kameralnemu Kastnerowi Wacławowi Brosenbachowi, i drugie takież premium Jamnickiemu poddanemu Michałowi Bojasowi, za naypięknieysze od skarbowych stadników pochodzące klacze. Przy teyże okazyi wypłacono także iako nagrodę za naypięknieyszych byków chowu własnego, Oprzyszowskiemu dziedzicowi Doschotowi, i Zagwoździeckiemu Urzędnikowi dominikalnemu Zędzianowskiemu, każdemu po 30 ZR.

Nakoniec na iarmarku Suczawskim w Bukowinie dnia 8. Czerwca odebrał Jakób Silzer, włościanin, za okazanego źrzebca po stadniku skarbowym 100 ZR. Jan Reh włościanin za podobną klacz 25 ZR. i Dmitro Storometzki za byka własnego chowu 30 ZR. W. W.

)(

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpaniia.

Z Madrytu d. 10. *Lipca.* — Nadzwyczayna gazeta Rządowa donosi o uroczystem otworzeniu Stanów (*Cortes*) na dniu wczorayszym: Król wybrał do tego dzień Niedzieli i naznaczył godzinę 10. W naywiększey okazałości w towarzystwie Królowey i wszystkich Infantów opuścił Król pałac. Królestwo Ich Mość iechali w 8 konnym powozie, Kapitan i Officerowie sztabowi gwardyi, Koniuszy Królewski i t. p. otaczali powóz, za tym ciągły gwardyie konne i piesze. Dwie Deputacyie Stanów (*Cortes*) przyymowały Królestwo na wschodach pałacu; iedna z nich, złożona ze 22 Członków towarzyszyła Królowey do trybuny, mieysca dla niey przygotowanego, druga zaś z 32 Członków odprowadziła Króla na Tron. Za Królem szli Infanci, Majordomo i 7 Ministrów Sekretarzów Stanu. Wszyscy Deputowani i Ciało dyplomatyczne przyimowali Króla stoiący. Radzcy Stanu, Jenerałowie i Wyższe Władze zaięły przyboczne mieysca; widze przypuszczeni napełniali galeryie, i przyięli Króla z okrzykami radości. Król zasiadł na Tronie, po prawey stronie leżały insigniia godności Królewskiey, po lewey usiedli Infantowie; pod ten sam czas zaięli mieysca swoie Prezydenci i Deputowani. Po krótkiem milczeniu Prezydent Józef l'Espiga, Arcybiskup Sewilski odebrał od Króla przysięgę przepisaną Konstytucyią, miał potem do Jego Królewskiey Mość mowę, na którą Król następuiącym odpowiedział sposobem: „Poruszony iestem uczuciami miłości i wierności, o których Mnie Stany przez usta swego Prezydenta zapewniaią. Za ich pomocą spodziewam się zobaczyć wolnym i szczęśliwym Narod, nad którym mam szczęście panować."

Poczem odczytał Jego Królewska Mość dobitnym i wyraznem głosem z godnością sobie przyzwoitą następuiącą mowę: „Mci Panowie Deputowani! Przyszedł nakoniec gorąco odemnie upragniony dzień, w którym widzę się bydź otoczony od Reprezentantów mężnego i szlachetnie myślącego Narodu i w którym dopiero uroczyście przezemnie wykonana przysięgą połączyć ma sprawę Moią, Moiey rodziny ze sprawą Ludów Moich. — Kiedy wysoki stopień cierpień zmusił Naród obiawić ogólnie życzenia swoie, które przez opłakania godne okoliczności były iuż przytłumione, a które z pamięci Naszey powinniśmy wygluzować; postanowiłem niezwłocznie przyiąc pożądany systemat, i zaprzysiądź Konstytucyię polityczną Monarchii, iaką nadzwyczayne Stany (*Cortes*) w roku 1812 zaprzysięgły były. A tak Korona i Naród odzyskały znowu swoie prawa, postanowienie Moie pochodziło tym bardziey z chęci i dobrey woli, że odpowiadało tak Moiey sprawie iaki i Hiszpańskiego Narodu, którego pomyślność była nieustannie zamiarem Moich szczerych życzeń. W tem położeniu rzeczy, serce Moie nie rozdzielne od serc Moich Poddanych wskazuie Mi w przyszłości szczęśliwy obraz przywiązania, miłości i szczęścia. (Tu mowił Król wiele na pochwałę Narodu Hiszpańskiego, który bez obalenia Rządu, bez gwałtownych czynności przechodząc z iednego Stanu politycznego do drugiego, poddawał zapał swoy rozumowi i tym sposobem uszedł nieporządku i zaburzenia, przez co inne mniey szczęśliwe Narody w czasie swoim wstrzęsane, okrywały się żałobą. Od pochwały Narodu przeszedł Król do pochwały prawodawcow i chwalił ich mądry i spokoyny charakter.) Czas iest (rzekł Król) zaiąć się rozstrząsnieniem Stanu Narodowego i przedsięwziąć potrzebne prace dla należytego zaradzenia złemu, które powstało w przeszłości a przez wtargnienie nieprzyiaciela iakoteż przez błędny systemat poznieyszego czasu pomnożone zostało. — Stan skarbu, który WPanom Sekretarz Stanu tego Wydziału przedstawi, okaże dostatecznie upadek i zaległości; przy teraźnieyszych środkach pomocnych iakie Narod ma w swoiey mocy obudzi on gorliwość Stanów do wynalezienia i obrania takich sposobów, które naylepiey zaspokoić mogą nieodzowne zobowiązania się i potrzeby Państwa. Dopełniam Mci Panowie iednego z nayświętszych obowiązków, które mi dostoyność Królowska i miłość do Ludu Moiego nadaią, kiedy wyraźnie przedmiot ten polecam Stanom. — Zarząd sprawiedliwości, bez którey nie może ostać się szczęśliwe towarzystwo, a która dotąd wyłącznie od sławy i poczciwości iey Dozorców zawisła, chociaż na znaiomych i mocnych wspierała się zasadach, przedstawia Obywatelom nowe oraz naysilnieysze bezpieczeństwa, obiecuiąc iey powoli w przyszłości ulepszenia, ieżeli nasze prawa starannie poprawione osięgną tę iasność i doskonałość, iakiey im światło i doświadczenie wieku, w którym żyiemy udzielić może. — Wewnętrzny zarząd stawia trudności pochodzące od wkorzenionych nadużyciow pomnożonych w ostatnich czasach.

Czynna pilność i gorliwość Rządu, któremi przeymuią się Ajenci iego i Władze Prowincyyne dla zaprowadzenia dobroczynnego

oycowskiego systematu Municypalności przepisanego konstytucyią, przełamią powoli wszystkie zawady i doydą z czasem do tego, aby udoskonalić gałęzię zarządu, który tak prosty ma wpływ na pomyślność i szczęście Królestwa. — Siła lądowa i morska zwracaią moią całą uwagę. Z gorliwością zaymę się iey urządzeniem, nie spuszczaiąc atoli z oczu powszechney sprawy Obywateli Państwa. Starać się będę ile możności połączyć tey szacunku godney klassy korzyści z naywiększą oszczędnością, która głównem naszym powinna bydź przedmiotem; w tem polegam na patryiotyzmie i dobrey woli Ludu iak i mądrości Stanów (Cortes) do których w zupełnem zaufaniu udawać się będę. — Mam niezawodną nadzieię, iż przywrócenie porządku konstytucyinego i skutki, które z tąd obiecywać sobie można, położą koniec wszelkim pozorom, których dotąd źle myślący używali w Prowincyiach Zamorskich i podadzą sposoby do zbliżenia się z tamtą częścią Monarchii i oszczędzą nam boleści przedsięwzięcia innych środków. Wszyscy Hiszpanie łączyć i cisnąc się będą około Tronu Moiego a miłość wspólney Oyczyzny umorzy zarod wszystkich niezgod, które związek pobratymstwa po między nami rozwiązać a nawet stargać mogły. — Ze wszystkimi Narodami żyiemy w pokoiu; są atoli nieporozumienia lecz nie tego rodzaiu, by zerwać miały przyiaźne związki, dały iednak powód do roztrząsnień, których ukończenie zostawione iest pośrednictwu Stanow (Cortes). Tego rodzaiu są rozpoczęte układy z Zjednoczonymi Stanami Ameryki względem Florydy i granic Luiziany. Podobnież zaszły rozpoznania względem posiadłości Montevideo i niektórych posiadłości Hiszpańskich na lewym brzegu rzeki la Plata. Chociaż zawikłane położenie rzeczy nie dozwoliło dotąd załatwić owe nieporozumienia, Mam nadzieię, iż z umiarkowania i mądrości naszego dyplomatycznego postępowania osiągniemy dla Narodu zaszczytne i systematowi pokoiu będącego w Europie ogólną podstawą polityki odpowiadaiące skutki. — Rząd Algierski zdaie się na nowo przedsiębrać zaczepne działania. W związku z Królem Niderlandzkim w roku 1816 zawarłem wzaiemną umowę, która zabezpiecza żeglugę i handel obudwóch Narodów na morzu środziemnem. — (Król zakończył swoią mowę zapewnieniem, iż wszystko dopełniać będzie co Królewska dostoyność iako przeznaczenie nań włożyła, nadewszystko czuwać będzie nieustannie nad dopełnieniem praw fundamentalnych Państwa, nie żąda ón żadnego innego powołania, ani życzy sobie iakiey inney Władzyi przestaie na tey iaką ma sławie.)

Prezydent odpowiedział wkrótkości na mowę Królewską, po którey J. Król. Mość udał się do pałacu w tem samym porządku przy odgłosach błogosławiących, życzeniach mnóstwa Ludu i okrzykach: Niech żyie konstytucyia! Niech żyie Król konstytucyyny! poczem na wniosek Hrabiego Tereno wybrano Wydział z 6 osób do ułożenia adressu podziękowania.

Cały dzień i noc oddawali się mieszkańcy po ulicach Madrytu wesołości i nadziei.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Kuryier zawiera iak iuż namieniliśmy obiaśnienie „Pamiętnika Królowey zaumuiącego, siedem stronnić do którego dołączone są anekdoty o Pergamim Exszambelanie Jey Królewskiey Mości.“ Kuryier twierdzi, że ten pamiętnika pisany iest przez Królowę a przynaymniey za iey bezpośrednim wpływem. Obiaśnienie to zaczyna się naypierwey od naganny twierdzenia, że niewinność Królowey w roku 1806 iest iasno i uroczyście dowiedziona. Wydziały tayney Rady, wyraża ón, naganiały iey postępowania, a zmarły Król w swoim oycowskim liście wzywał ią do odmiany tegoż. Gdy poźniey przedsięwzięła Królowa podroże, cały Dwor Angielski opuścił ią aż do Porucznika Hannam, co tym iest osobliwszą rzeczą, że pierwey cisnęli się ludzie do usług Xiężney; mniema ón, że prawdziwą przyczyną tego opuszczenia iey, był wstręt służenia razem z Pergamim; nie uważa ón żadney potrzeby, w skutek którey Królowa utworzyła sobie Dwor Włoski; iako Xiężna Niemiecka powinna była takowy utworzyć sobie z Niemców. Naród Niemiecki znany iest z czystych zasad moralności. Wyraz pamiętnika, „że niektóre osoby nowego Dworu stały się dla niey drogiemi“ więcey wystawia iak całe dzieło: Hrabina Angielica Oldi Dama honorowa Królowey nie iest niczem innem iak siostra zacnego Baron Pergami. Poniżaiącą i wcale nie przystoyną iest rzeczą dla siostry Xięcia Brunszwickiego i Królowey Angielskiey przybierać imie siostry swego sługi i pod tym zwiedzać incognito Europę, Azyię i Afrykę. Pomiiaiąc P. Mochetti i Kawalera Schivini zapytywał się, ktoby był P. Guillaume kawaler orderu Jerozolymskiego i S. Karoliny? Z zadziwieniem odkrył, że nim iest młody Billy (William) Austin syn cieśli z Deptforo, którego Królowa mimo wyłączney miłości ku Anglii,

przemieniła na Francuza i zrobiła kawalerem orderu S. Karoliny; orderu, który utworzyła dla Pergamiego i swoiego orszaku. Kuryier przychodząc na mieysce, gdzie iest mowa o wniyściu Pergamiego do służby Królowey iako gońca gabinetowego; znayduie w tem wyznanie, że ten pełnił u Królowey pod rządne obowiązki. Pergami mowi daley był pocztyliionem, iadącym przed powozem dla zamowienia koni; owoż to iest rodzay sług, a z osoby tey klassy zrobiła Królowa swego Szambellana i Kawalera orderu! Gdyby wysokie związki małżeńskie siostry Pergamiego były pewne, iakimże sposobem staćby się mogło, aby Pergami tylko do stopnia gońca posunął? Nie iest nic nadzwyczaynego, że gońcy mowią różnymi ięzykami i różne odbywali podroże; świadectwo wydane przez dwóch Jenerałow, że Pergami był umieszczony przy Sztabie woyska Włoskiego, nie wymieniaiąc stopnia, w którym zostawał, niczego nie dowodzi; iak się zdaie był ón tylko gońcem Sztabu, naywięcey żołnierzem; z gońca został powoli Koniuszem, potem Szambellanem i Lordem-Szambellanem Królowey Angielskiey. O toż to iest dosłużyć się od żołnierza! Królowa niezadowolniona iednym Pergamim wzięła do usług swoich dwóch, trzech, czterech Pergamich; polubieńcy Sommerset i Buckingham byliby skromnieyszymi! Pamiętniki owe w całem okazywaniu łaski nie wystawiaią nic tylko rzeczy zwyczayne", nie uczyniłyby były podobnie: Maria Stuart dla Rizzio, Xiężniczka Dorothea dla Koenigsmarka, a nierozstropna Mathilda dla Struensee! — Kuryier twierdzi daley, że Królowa w swych dalszych podróżach dla nikogo nic nie uczyniła, oprócz dla Pergamiego, i stara się wykładać podanie gazety Times wystawiaiącey, że Pergami nie iest zdolnym do występku, o który go obwiniaią, ponieważ iest oycem corki maiącey bydź tarczą Królowey. Na końcu wyraża Kuryier, żeby lepiey uczyniła była Królowa, gdyby była niewydawała tego pamiętnika; albowiem on zamyka dowody iey winy.

Włochy.

Podług wiadomości nadeszłych z Neapolu z daty d. 20. Lipca: Rewolucyia w Królestwie Oboyga Sycylyy zaczęła wydawać pierwsze i nieoddzielnie od niey owoce.

Dnia 19. Lipca popołudniu nadeszła do Neapolu wiadomość o krwawey rewolucyi, która na d. 16. z. m. zaszła w Palermo Stolicy Sycylii i że w ciągu dwóch dni więcey iak dwa tysięce ludzi utraciło życie.

List z Neapolu datowany ped d. 20 z. m. zawiera w tey mierze co następuie: „Zaledwie doszły wiadomości do Sycylii o zaszłych wypadkach w Neapolu w pierwszych dniach tego miesiąca, kiedy życzenia, aby Rząd tey wyspy był niezawisły od Królestwa Neapolitańskiego zaczęły bydź głosne. Podług listów wiary godnych odebranych z Palermo dnia wczorayszego wieczorem, wybuchnął w tem miescie na d. 16. mocny rozruch. Pospólstwo uwolniło więźniów, opanowało zamek, arsenał i uzbroiło się w massie. Woyska Królewskie chciały przywrócić porządek, wszczęła się żwawa i krwawa potyczka, w którey woyska Królewskie 16go cały dzień miały przewagę; atoli na d. 17. nadciągły ze wszystkich stron do Palermo uzbroiene kupy włościan, uderzyły z wsciekłością na woysko, mieszczanie wspierali ich z domów, rzucaiąc belki, drzewa i kamienie na woysko; straszna rzeź była. Więcey iak 2000 ludzi legło na placu; liczba ranionych z obu stron nie iest ieszcze pewną. Załoga składała się z 4 do 5000 ludzi. Naczelny Wodz Jenerał Cruch okrutnie znieważony zaledwie uszedł z życiem przed wściekłością pospólstwa. Królewski Jenerał-Porucznik Naselli i Jeneralny Prokurator Wielkiey Izby Rachunkowey Kawaler D. Józef de Thomasis, i innych wielu Królewskich Urzędników, przybyło do Neapolu d. 19. wieczorem na okręcie pocztowym, i przywieźli pomienioną wiadomość. Przy odpłynieniu tegoż okrętu na d. 17. trwało ieszcze w Palermie wielkie zamieszanie."

Gazeta Neapolitańska wychodząca teraz pod tytułem: *Giornale constituzionall del Regno delle due Sicilie* (Dziennik konstytucyyny Królestwa oboyga Sycylii) donosi podobnież o namienionych wypadkach i zawiera rozporządzenie wydane przez Ministeryium marynarki, podług którego odpłynąć ma niezwłocznie do Sycylii Eskadra, złożona z okrętu liniiowego, fregaty i dwóch lekkich okrętow pod sprawą Kapitana Bausan.

Bliższe szczegóły o wypadkach zaszłych w Neapolu, odebrane z pewnego źródła stosownie do wiadomości niedawno w tey mierze udzieloney, odkładamy do następuiącego Numeru.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.